

ร่างพระราชบัญญัติ
ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบให้เชิญชวน
บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมประชาชน

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยนิรโทษกรรมประชาชนในคดีการเมือง

เหตุผล

โดยที่ความขัดแย้งทางการเมืองของประเทศไทยดำเนินมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน หากนับจากความขัดแย้งหลังการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ. ๒๕๔๐ ที่มาจากการร่างและลงประชามติของประชาชนเริ่มตั้งแต่การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจนนำไปสู่การรัฐประหาร ๒๕๔๙ การชุมนุมของกลุ่มแนวประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการปี ๒๕๕๓ มีผู้ถูกดำเนินคดีกว่า ๑,๗๖๓ ราย การชุมนุมของกลุ่มกปปส.จนนำไปสู่การรัฐประหาร ๒๕๕๗ การดำเนินคดีพลเรือนในศาลทหารปี ๒๕๕๗-๒๕๕๙ กว่า ๒,๔๐๘ ราย การชุมนุมของประชาชนและคณะราษฎร ๒๕๖๓ กว่า ๑,๙๓๘ ราย รวมถึงการชุมนุมครั้งย่อย ๆ ของประชาชนอีกจำนวนมาก ซึ่งในทุกครั้งที่เกิดความขัดแย้ง เกิดการรัฐประหารสร้างความเสียหายต่อระบบนิติรัฐและประชาธิปไตย สิ่งที่ตามมาคือคดีทางการเมืองของประชาชนที่ออกมาแสดงออกในทางการเมือง ในขณะที่ตลอดระยะเวลาเกือบยี่สิบปี เจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้ถือครองอำนาจรัฐกลับได้รับการยกเว้นความรับผิดชอบและการนิรโทษกรรมมาโดยตลอด

การชุมนุมเยาวชนปลดแอกในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๓ นับเป็นจุดเริ่มต้นอย่างเป็นทางการของการเคลื่อนไหวทางการเมืองระลอกล่าสุด ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ภายในระยะเวลาสามปี มีประชาชนที่ถูกดำเนินคดีทางการเมืองกว่า ๑,๙๓๘ ราย ด้วยข้อหาที่แตกต่างกัน ฐานความผิดที่มีประชาชนถูกดำเนินคดีมากที่สุด คือฝ่าฝืนพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน และมาตรา ๑๑๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ในโอกาสที่ประเทศกลับมาสู่การเลือกตั้งและรัฐบาลที่มาจากประชาชน การปลดปล่อยคดีความทางการเมืองจะนำไปสู่โอกาสในการแก้ไขความขัดแย้งที่ยืดเยื้อมาอย่างยาวนาน คืนความยุติธรรมให้ประชาชน

ร่างพระราชบัญญัติ
ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบให้เชิญชวน
ร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมประชาชน

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยนิรโทษกรรมประชาชน

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมประชาชน พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ภายใต้มาตรา ๕ ให้บรรดาการกระทำใด ๆ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมือง หรือบุคคลซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมือง แต่กระทำการนั้นมีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมือง โดยการกล่าวด้วยวาจาหรือโฆษณาด้วยวิธีการใด เพื่อเรียกร้องหรือให้มีการต่อต้านรัฐ การป้องกันตน การต่อสู้ขัดขืนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือการชุมนุม การประท้วง หรือการแสดงออกด้วยวิธีการใด ๆ อันอาจเป็นการกระทบต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน ชื่อเสียง หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลอื่น ซึ่งเป็นเหตุการณ์สืบเนื่องจากการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ จนถึงวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับไม่มีความผิดต่อไปและให้ผู้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง

ร่างพระราชบัญญัติ

ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบให้เชิญชวน

การพิจารณาว่าการกระทำใด ๆ ของบุคคลซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมทางการเมืองหรือการ
แสดงออกทางการเมือง หรือบุคคลซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองแต่กระทำการนั้นมีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือ
เกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมือง ให้เป็นอำนาจ “คณะกรรมการนิรโทษกรรมประชาชน”

คณะกรรมการนิรโทษกรรมประชาชน มีอำนาจในการพิจารณาการกระทำเป็นรายบุคคล หรือ
รายคดี หรือตามเหตุการณ์ โดยสามารถหยิบยกข้อมูลขึ้นมาพิจารณา ร้องขอหรือเรียกข้อมูลจากหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง และเปิดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องส่งข้อมูลให้คณะกรรมการ

เมื่อคณะกรรมการนิรโทษกรรมประชาชนพิจารณาแล้วเห็นว่าบุคคล คดี และเหตุการณ์ใด เข้า
ข่ายการกระทำตามมาตรา ๓ ให้ออกเป็นคำวินิจฉัยคณะกรรมการกรณีของบุคคลและคดี และออกเป็นประกาศ
คณะกรรมการกรณีเหตุการณ์เป็นคราว ๆ ไป

ก่อนออกคำวินิจฉัยคณะกรรมการต้องเปิดโอกาสให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้แย้งและแสดงเหตุผล
อย่างเพียงพอก่อนมีคำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยและประกาศตามมาตรา ๓ ไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครองและกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาทางปกครอง

มาตรา ๔ การกระทำของบรรดาเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ชุมนุมประท้วง ตลอดจนการ
สลายการชุมนุม และไม่ว่าจะกระทำในขั้นตอนใด ๆ หากการกระทำนั้นกระทำการเกินกว่าเหตุ หรือเป็นความผิด
ตามมาตรา ๑๑๓ ประมวลกฎหมายอาญา ไม่ได้รับนิรโทษกรรมตามบทบัญญัติมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้คดีเหล่านี้ซึ่งเกิดเหตุตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ จนถึงวันที่พระราชบัญญัตินี้มี
ผลใช้บังคับ ไม่เป็นความผิดต่อไปและให้ผู้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและความรับผิดโดย
สิ้นเชิง

(๑) คดีความผิดตามประกาศและคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษา
ความสงบแห่งชาติ

(๒) คดีพลเรือนที่ถูกดำเนินคดีในศาลทหารตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่
๓๗/๕๗ และประกาศคณะรักษาความสงบฉบับที่ ๓๘/๕๗

(๓) คดีตามฐานความผิดในมาตรา ๑๑๒ ประมวลกฎหมายอาญา

(๔) คดีตามฐานความผิดในพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘

ร่างพระราชบัญญัติ

ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบให้เชิญชวน

(๕) คดีตามฐานความผิดในพระราชบัญญัติออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๕๙

(๖) คดีตามฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับ (๑)-(๕)

มาตรา ๖/ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนิรโทษกรรมประชาชน” ประกอบด้วยประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธาน ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเลือกกันเองจำนวนสิบคนตามสัดส่วนของพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร และตัวแทนประชาชนผู้ถูกดำเนินคดีจากการรัฐประหาร ๒๕๕๙ จากการชุมนุมช่วงปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓ จากช่วงการรัฐประหาร ๒๕๕๗ - ๒๕๖๒ และจากการชุมนุมช่วงปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖ ช่วงเหตุการณ์ละหนึ่งคน และ องค์การภาคประชาชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการค้นหาความจริงและอำนวยความสะดวกยุติธรรมสองคน เป็นกรรมการ

ให้ตัวแทนประชาชนมาจากผู้ถูกดำเนินคดีในห้วงเวลาดังกล่าวและองค์การภาคประชาชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการค้นหาความจริงและอำนวยความสะดวกยุติธรรม มาจากวิธีการเลือกกันเอง ตามระเบียบที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนด ภายใน ๖๐ วันนับแต่พระราชบัญญัติมีผลใช้บังคับ

ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๗ คณะกรรมการต้องปฏิบัติงานบนพื้นฐานของการไม่เลือกปฏิบัติ และมีความโปร่งใส โดยการเปิดเผยรายงานการประชุมต่อสาธารณะ

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาการกระทำใด ๆ ของบุคคล คดี หรือเหตุการณ์ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมือง หรือบุคคลซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองแต่กระทำการนั้นมีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมือง เพื่อออกคำวินิจฉัยและประกาศกำหนดให้เป็นการกระทำซึ่งสมควรได้รับการนิรโทษกรรมตามมาตรา ๓

(๒) จัดทำรายงานเพื่อเสนอมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบและการป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งและการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) กำกับดูแลและประสานงานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำเนินการลบประวัติอาชญากรรมตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง

ร่างพระราชบัญญัติ
ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบให้เชิญชวน

- (๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
- (๕) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อศึกษาหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- (๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอมายังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

มาตรา ๔ ให้คณะกรรมการดำเนินงานให้แล้วเสร็จภายในสองปี กรณีมีเหตุจำเป็นให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินหนึ่งปี

หากพ้นระยะเวลาการทำหน้าที่ของคณะกรรมการให้ศาลยุติธรรมเป็นคนพิจารณาคดีตาม

มาตรา ๓

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่คณะกรรมการมิได้นำการกระทำใดของบุคคลซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมือง หรือบุคคลซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองแต่กระทำการนั้นมีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมืองมาพิจารณาตามมาตรา ๘ (๑) บุคคลผู้กระทำการนั้นหรือสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาซึ่งมิได้จดทะเบียนสมรส ผู้อุปการะและผู้อยู่ในอุปการะของบุคคลผู้กระทำการนั้น อาจยื่นคำร้องเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาการกระทำนั้นด้วยได้

มาตรา ๑๑ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว ถ้าผู้กระทำการตามมาตรา ๓ และมาตรา ๕ ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาลหรืออยู่ในระหว่างการสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนผู้ซึ่งมีอำนาจสอบสวนหรือพนักงานอัยการระงับการสอบสวนหรือการฟ้องร้อง หากถูกฟ้องต่อศาลแล้วให้พนักงานอัยการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องระงับการฟ้องหรือให้ถอนฟ้อง ถ้าผู้นั้นอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีไม่ว่าจำเลยร้องขอหรือศาลเห็นเอง ให้ศาลพิพากษายกฟ้องหรือมีคำสั่งจำหน่ายคดี ในกรณีที่คดีมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษบุคคลใดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าบุคคลนั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิด ถ้าผู้นั้นอยู่ระหว่างการรับโทษให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลงและปล่อยตัวผู้นั้น

ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการลบประวัติอาชญากรรมผู้ได้รับประโยชน์จากมาตรา ๓ และมาตรา ๕ โดยไม่ต้องมีการร้องขอจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และให้คณะกรรมการมีอำนาจในการกำกับดูแลและประสานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการดังกล่าว

ร่างพระราชบัญญัติ

ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบให้เชิญชวน

มาตรา ๑๒ การดำเนินการใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตดสิทธิของบุคคลซึ่งไม่ใช่
องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐในการเรียกร้องค่าเสียหายในทางแพ่ง จากการกระทำของบุคคลใดซึ่งพ้นจากความรับ
ผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และทำให้ตนต้องได้รับความเสียหาย

มาตรา ๑๓ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติ
ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบให้เชิญชวน
บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมประชาชน พ.ศ.

คณะผู้ริเริ่มได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมประชาชน พ.ศ. และจัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๐ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นของการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ความขัดแย้งทางการเมืองอย่างต่อเนื่องและยาวนานส่งผลกระทบทำให้มีประชาชนซึ่งถูกดำเนินคดีทางการเมืองจำนวนมาก ตั้งแต่การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจนนำไปสู่การรัฐประหาร ๒๕๕๙ การชุมนุมของกลุ่มแนวประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการปี ๒๕๕๓ มีผู้ถูกดำเนินคดีกว่า ๑,๗๖๓ ราย การชุมนุมของกลุ่มกปปส.จนนำไปสู่การรัฐประหาร ๒๕๕๗ การดำเนินคดีพลเรือนในศาลทหารปี ๒๕๕๗- ๒๕๕๙ กว่า ๒,๔๐๘ ราย การชุมนุมของประชาชนและคณะราษฎร ๒๕๖๓ กว่า ๑,๙๓๘ ราย

การดำเนินคดีดังกล่าวนอกจากจะเป็นเพราะเหตุความขัดแย้งทางการเมือง สร้างภาระให้ประชาชนแล้ว ยังไม่เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะ การมีผู้ต้องขังทางการเมืองเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองระลอกใหม่ได้อีกในอนาคต เพื่อเป็นการคลี่คลายสถานการณ์ความขัดแย้งในโอกาสที่ประเทศกลับมาสู่การเลือกตั้งและรัฐบาลที่มาจากประชาชน การปลดปล่อยคดีความทางการเมืองจะนำไปสู่โอกาสในการแก้ไขความขัดแย้งที่ยืดเยื้อมาอย่างยาวนาน คืนความยุติธรรมให้ประชาชน

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมประชาชน พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ นิรโทษกรรมผู้ใด

ร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมประชาชน พ.ศ. มาตรา ๔ นิรโทษกรรมเฉพาะประชาชน ไม่รวมเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ชุมนุมประท้วง ตลอดจนการสลายการชุมนุม และไม่ว่าจะกระทำในขั้นตอนใด ๆ หากการกระทำนั้นกระทำการเกินกว่าเหตุ หรือเป็นความผิดตามมาตรา ๑๑๓ ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งหากเจ้าหน้าที่รัฐกระทำไม่เกินกว่าเหตุก็ย่อมได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอยู่แล้ว นอกจากนี้ในบางช่วงเหตุการณ์เจ้าหน้าที่รัฐยังได้รับการนิรโทษกรรมไปแล้วโดยรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐

ร่างพระราชบัญญัติ
ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบให้เชิญชวน

๒.๒ นิรโทษกรรมประชาชนตั้งแต่เมื่อไหร่

มาตรา ๓ และมาตรา ๕ กำหนดให้นิรโทษกรรมการกระทำตั้งแต่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ ถึงเวลาที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ

๒.๓ นิรโทษกรรมการกระทำใดบ้าง

๒.๓.๑ คดีที่ได้รับการนิรโทษกรรมโดยไม่ต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการนิรโทษกรรมประชาชน

(๑) คดีความผิดตามประกาศและคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(๒) คดีพลเรือนที่ถูกดำเนินคดีในศาลทหารตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๓๗/๒๕๕๗ และประกาศคณะรักษาความสงบฉบับที่ ๓๘/๒๕๕๗

(๓) คดีตามฐานความผิดในมาตรา ๑๑๒ ประมวลกฎหมายอาญา

(๔) คดีตามฐานความผิดในพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘

(๕) คดีตามฐานความผิดในพระราชบัญญัติออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๕๙

(๖) คดีตามฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับ (๑)-(๕)

๒.๓.๒ คดีที่ต้องผ่านการพิจารณามูลเหตุจูงใจโดยคณะกรรมการนิรโทษกรรม

มาตรา ๓ กำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมืองหรือบุคคลซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมือง แต่กระทำการนั้นมีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมือง โดยการกล่าวด้วยวาจาหรือโฆษณาด้วยวิธีการใด เพื่อเรียกร้องหรือให้มีการต่อต้านรัฐ การป้องกันตน การต่อสู้ขัดขืนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือการชุมนุม การประท้วง หรือการแสดงออกด้วยวิธีการใด ๆ อันอาจเป็นการกระทบต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน ชื่อเสียง หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลอื่น ซึ่งเป็นเหตุการณ์สืบเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง หรือการแสดงออกทางการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ จนถึงวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับไม่เป็นความผิดต่อไปและให้ผู้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง ไม่เป็นความผิดต่อไปและให้ผู้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง

ร่างพระราชบัญญัติ
ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบให้เชิญชวน

๒.๔ กำหนดให้มีคณะกรรมการนิรโทษกรรมประชาชน

มาตรา ๖ “คณะกรรมการนิรโทษกรรมประชาชน” ประกอบด้วย ๒๐ คน ได้แก่ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธาน ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเลือกกันเองจำนวนสิบคนตามสัดส่วนของพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร และตัวแทนประชาชนผู้ถูกดำเนินคดีจากการรัฐประหาร ๒๕๕๙ จากการชุมนุมช่วงปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓ จากช่วงการรัฐประหาร ๒๕๕๗ - ๒๕๖๒ และจากการชุมนุมช่วงปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖ ช่วงเหตุการณ์ละหนึ่งคน และ องค์กรภาคประชาชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการค้นหาความจริงและอำนวยความสะดวกยุติธรรมสองคน เป็นกรรมการ

ให้ตัวแทนประชาชนมาจากผู้ถูกดำเนินคดีในห้วงเวลาดังกล่าวและองค์กรภาคประชาชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการค้นหาความจริงและอำนวยความสะดวกยุติธรรม มาจากวิธีการเลือกกันเอง ตามระเบียบที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนด ภายใน ๖๐ วันนับแต่พระราชบัญญัติมีผลใช้บังคับ

ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๕ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนิรโทษกรรมประชาชน

มาตรา ๘ กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่

(๑) พิจารณาการกระทำใด ๆ ของบุคคล คดี หรือเหตุการณ์ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมือง หรือบุคคลซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองแต่กระทำการนั้นมีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมือง เพื่อออกคำวินิจฉัยและประกาศกำหนดให้เป็นการกระทำซึ่งสมควรได้รับการนิรโทษกรรมตามมาตรา ๓

(๒) จัดทำรายงานเพื่อเสนอมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบและการป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งและการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) กำกับดูแลและประสานงานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำเนินการลบประวัติอาชญากรรมตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๕) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อศึกษาหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ร่างพระราชบัญญัติ

ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบให้เชิญชวน

(๖) ปฏิบัติการอันใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ